

CVIČEBNÍ LISTY

Příloha „Vojenských rozhledů“.

Redaktor: Plukovník gšt. František Pobunek.

Major gšt. Svatopluk Rozmára:

Zajištěný pochod a zajištěné ubytování divise v rámci sboru proti motomechanisovaným jednotkám.

(Dokončení.)

Tento zvláštní zajišťovací oddíl na autech musíme vyslat tak, aby před 08'00 hod. byl rozmístěn; za pohybu je však velmi zranitelný a nelze riskovat, aby byl neočekávaně napaden. Proto pro přesun do vyznačených prostorů podřídíme zvláštní zajišťovací oddíl veliteli SPO. 16, který mu zajistí při přesunu potřebnou ochranu. Bude-li SPO. 16 na směru Heraltice—Čáslavice odražen, zachytí se na čáře, hájené zvláštním zajišťovacím oddílem do příchodu divise.

Jádro divise — západní proud — pochoduje po silnici Polná—Luka—Brtnice—Kněžice, překročí čelem čáru Zhoř—Měčín v 05'00 hodin a bude kolem 07'00 hodin přecházet Jihlavku u Luk; její přechod vojsky západního proudu potrvá asi 3 hodiny, t. j. do 10'00 hodin, avšak podle kalkulace o nepříteli mohou jeho motomechanisované jednotky zasáhnout na Jihlavce v 09'00 hod. V prostoru Luka bude tedy kritické údobí pochodu jádra sil; abychom mu zajistili nerušený přechod Jihlavy, musíme předeslat zajišťovací oddíl tak, aby v době, kdy začne jádro přecházet Jihlavku — v 07'00 hod. — byl již na čáře Katova hora 634 — výšiny u Strážova—Borový trig. 570. Toto zajištění provede jednak předvoj západního proudu, jednak střední proud, když dáme oběma vyrazit současně před 04'00 hod.

Síla předvoje západního proudu vyplývá jednak z potřeby, aby udržel prostor Katova hora—Komarovice—Strážov (šířka 3 km) po celou dobu přechodu Jihlavy valným vojem, t. j. asi 3 hod., k čemuž potřebujeme 1—2 prapory, jednak z požadavku, aby v terénním celku Katova hora—Šuberský vrch—Liší hora—Brodce—N. Brtnice—Malín 633—Výrova skála (šířka 3—4 km) zajistil valnému voji třeba i útokem nejvýhodnější podmínky pro postup do nového ubytovacího prostoru; k tomu účelu je třeba alespoň 2 pěších praporů s jedním lehkým oddílem, podle okolností se vším dělostřelectvem valného voje.

Utvoříme tedy předvoj pod velením velitele p. pl. 46 s 2 prapory a II./16. oddílem, III./16. oddílu dáme pochodovat v čele valného voje, aby mohl rychle zasáhnout.

Abychom mohli v celkovém rámci včas uskutečnit manévr ve prospěch 17. divise nebo na ochranu II. sboru, musíme udržovat spojení se sousedy.

Západní proud zajistí spojení od čáry možného střetnutí v prostoru Uhřinovice a Jestřebí, východní proud se západním křídlem II. sboru na příčných komunikacích, střední proud bude spojovat oba vlastní proudy. Kromě toho zajistíme spojení s veliteli sousedních jednotek styčnými důstojníky. Abychom si však zajistili nejvýhodnější časové podmínky pro

podporu a ochranu II. sboru, vyšleme východní proud současně s předvojem západního proudu a středním proudem, t. j. před 04'00 hod.

Bylo by ideální, kdybychom mohli přesun divise zcela utajit. Divise to může učinit jen využitím skrytů nebo nocí. Obé netřeba brát v našem pochodu v úvahu. Musilo by zasáhnout armádní stíhací letectvo a dělostřelectvo PL., ale z našich úvah víme, že velitel 2. armády chce odlehčit Brnu, a čím dříve nepřítel zjistí naše pohyby, tím vážavější bude na hlavním operačním směru. Nejde-li tak o utajení proti pozorování nepř. letectva, jde tím více o ochranu před útoky nepř. letectva, které by mohly postup divise značně zdržet a ztížit.

Kritickým údobím pochodu je přechod Jihlavy v prostoru Luka vojsky západního proudu od 07'00 hod. asi do 10'00 hod. a většinou služeb asi do 11'00—12'00 hodin. Útokem letadel s malé výšky na tomto citlivém místě by mohla utrpět značně plynulost pochodu, nehledě na početní ztráty a snížení morálky. Přechod u Bítovčic postrádá s hlediska velitele divise svého významu, neboť tam přechází jen jeden prapor. U východního proudu se stane citlivým přechod Jihlavy u Čichova, ale poněvadž může východní proud Jihlavku přejít na dvou místech (Bransouze a Čichov), není ani zde důvodů pro zvláštní opatření s hlediska velitele divise. Proto rota VKPL. za pochodu soustředí svou činnost na ochranu přechodu Jihlavy u Lukova, přesune se ihned za předvoji tak, aby od 07'00 hod. byla rozmístěna a pohotova k palbě (průzkum může vyrazit společně s SPO. 16). U tohoto přechodu (defilé) je nutno přichystat asanační oddíl pro případ zamoření trvalým plynem; stran toho předložíme žádost veliteli sboru.

V učeněném shromáždění bude nejvíce pohybu na komunikačním uzlu v Brtnici, odkud se rozbíhají komunikace do celého prostoru. Útok letectva s malých výšek na toto místo by značně ochromil velení, spojení, zásobování a utrpělo by jím i jádro dělostřelectva divise (III./16. a 116. odd.). Všude jinde se mohou zbraně i útvary služeb rozptýlit a skrýt v dostatečných skrytech (osady, lesy). Proto v učeněném shromáždění soustředí rota VKPL. svou činnost na ochranu prostoru Brtnice tak, aby alespoň s částí (1—2 čety) chránila Brtnici od 10'00 hod. a po splnění úkolu u Luka — celou svou hodnotou. Totéž se týká asanačního oddílu, pokud velitel sboru nemá pro něj naléhavějšího použití.

Ve zbývajících prostorech pochodu a učeněného shromáždění zařídí ochranu velitelé vojskových těles; u západního proudu usnadní velitel divise tuto činnost za pochodu tím, že velitelům pluků přidělí několik nákladních aut k posunování těžkých kulometů. Tato auta přidělí z počtu aut, vracejících se zpět po převozu zvláštního zajišťovacího oddílu.

Důležité jest, aby byl utajen co nejdéle úmysl velitele divise a celková vlastní sestava. V našem případě jde hlavně o to, aby SPO. 16, který přijde do dotyku s nepřítelem jako první, neměl u sebe písemných dokumentů, které by prozradily víc, než je nutné. Proto dáme veliteli SPO. 16 zvláštní rozkaz, týkající se činnosti SPO. 16, a o vlastní situaci ho informuje ústně štáb buď na SV. divise, nebo na SV. velit. SPO. 16.

Problém zajištění učeněné divise v novém prostoru. V novém prostoru chce velitel divise:

vyrazit k dalšímu postupu na jih nebo na jihovýchod z výšin severně od Opatova—Heraltic a jižně od Okříšek,

při napadení nepřítelem bránit se s jádrem sil na hlavním postavení Kněžice—Zašovice—Přibyslavice.

Nyní jde o to, jaká zajišťovací opatření je nutno učinit, aby velitel divise mohl provést svůj úmysl.

Doba zásahu velitele učené divise v novém prostoru: dodání zpráv — 1 hod., rozhodnutí, napsání zvláštních rozkazů a dodání rozkazů — 1 hod. (vše se dá připravit), uvedení v pohyb všech zbraní 30 minut, dosažení prostoru severně od Opatova, Heraltic a jižně od Okříšek pluky 1. sledu, nebo zaujetí obrany Kněžice—Přibyslavice — 1 hodina, celkem 3 hodiny 30 minut.

V novém prostoru bude divise učená asi v 11'00 hod. Do té doby potřebujeme zprávy o nepřátelských pěších v. j. ze vzdálenosti 14 km (4 km $\times$ 3'30 hod.), t. j. z prostoru Časlavice—Babice—Lesůňky—Hor. Újezd, o nepřátelských motomechanisovaných jednotkách ze vzdálenosti asi 50 km (15 km $\times$ 3'30 hod.), t. j. z prostoru jižně od Znojma—Langau.

Dostaneme-li se do nového prostoru bez boje, musíme podle dřívějších úvah o nepříteli počítat se zásahem motomechanisovaných jednotek; o nepřátelských v. j. předpokládáme, že do večera mohou dosáhnout čáry Domamil—Babice, tedy našeho zájmového zpravodajského prostoru, z kterého proto musíme žádat kontrolu zpráv během celé doby učeného shromáždění. Zprávy z uvedeného prostoru jsme žádali již od letce a SPO. 16, zprávy ze Znojma od letce.

Velitel divise nemůže spoléhat jen na zajištění zprávami. Zpravodajským orgánům buď může uniknout postup nepřítele, neboť jejich zprávy vzhledem k rychlosti motomechanisovaných jednotek přijdou pozdě. Musíme tedy zaručit uskutečnění myšlenky vel. divise, i když zpravodajství selže. K tomu účelu použijeme zvláštních zajišťovacích oddílů — předních stráží (PS.).

Účelem PS. v našem případě jest:

a) zabránit nepříteli, aby nemohl účinnou a pozorovanou palbou pěchoty a dělostřelectva rušit zaujímání obrany na hlavním postavení,

b) získat bojem zprávy o hlavním náporu nepřítele,

c) udržet východiště k dalšímu postupu divise do příchodu jádra sil.

Z toho vyplývají požadavky:

k a) minimální vzdálenost PS. od hlavního postavení na nejbližším horizontu a jeho udržení po dobu 3'30 hod.,

k b) zastavit nepřátelské zpravodajské orgány a donutit k útoku na PS. jádro nepřátelských sil,

k c) udržení východiště k dalšímu postupu divise po dobu 3'30 hod., při tom doba 3'30 hod. je počítána od okamžiku, kdy nepřítel zahájí postup proti PS. a ty odešlou hlášení veliteli divise.

Za pochodu jsme předsunuli rychlý zajišťovací oddíl, aby nám ještě před příchodem nepřítele zajistil držení výšin severně od Opatova—Heraltic a jižně od Okříšek do příchodu divise. V terénu je čára, která:

odpovídá zvolenému východišti pro další postup,

kryje proti pozorovaným a účinným nepřátelským palbám jak ubytovací sestavu, tak i zvolené hlavní postavení,

skýtá dobré podmínky pro obranu proti útočné vzbě.

Pro účely velitele učené divise v novém prostoru vyhovuje tato čára pro postavení PS., jestliže je vybavíme prostředky tak, aby splnily stanovený účel i časově.

Postup nepřítele může být předními strážemi zjištěn povšechně na čáře Předín—Stěměchy—Markvartice, když umístíme sled odporu PS. na výšinách severně od Opatova—Heraltic a jižně od Okříšek s pozorovacím sledkem všeobecně na čáře rybník Vidlák—Nad korytem 646—Kobyli hlava 686—Markvartický v. Je to vzdálenost asi 4 km před sledem odporu PS., kterou může nepřátelská pěchota (s tanky) projít asi za 1'30—2 hodiny — v téže době je velitel divise rozhodnut a odesílá zvláštní rozkazy. V dalším může potřebovat nepřítel asi 1 hod. na přípravu útoku — v téže době 16. divise je již na pochodu nebo zaujímá hlavní postavení. Zbývá tedy asi 1 hod., kterou musí sled odporu PS. získat obranou na místě buď do příchodu jádra divise nebo do zaujetí hlavního postavení. Pak bude buď překročen nebo pod tlakem nepřítele ustoupí za hlavní postavení.

Aby PS. donutily nepřítele k útoku většími silami a jeho útok zastavily asi na dobu 1 h., musíme ve sledu odporu vytvořit souvislou palebnou přehradu. Souvislou, hustou a hlubokou palebnou přehradu vytvoří 1 p. prapor na šířce 1'5 km. Žádáme-li vzhledem k dočasnosti odporu a vzhledem k úspoře sil jen souvislost přehrady, postačí 1 p. prapor na 3 km, celková šířka 10 km — tedy 3 prapory v celé šířce pásma činnosti divise.

Zalesněný hřbet 639—Kopec 667—Buková 676 rozděluje pásmo činnosti divise na dvě části; západní část (3 km širokou = 1 prapor) ovládne velitel praporu, ve východní části (6 km široká = 2 prapory) musí velet velitel pluku.

PS. vybavíme dělostřelectvem, aby jednak dalekými palbami zpomalilo postup nepřítele (sesednout s aut), jednak zhuštlo nebo prodloužilo palebnou přehradu před sledem odporu PS. Na východě dáme veliteli pluku 1 leh. oddíl a pásmo pro každý prapor 3 km, t. j. zalesněný hřbet 639—667—676 mimo, na západě bude mít jeden prapor pásmo 4 km široké, a proto mu přidělíme 1 celý oddíl.

K tomu vybavíme každý úsek žen. vojskem za účelem kladení překážek PÚV.

Kromě toho použije na předních strážích velitel pluku ve východním úseku všech svých prostředků PÚV., na západě postačí veliteli praporu vzhledem k zalesněnému pásmu v celém pásmu činnosti — prostředky, které byly napřed poslány se zvláštním zajišťovacím oddílem.

V novém prostoru bude obrana PÚV. organizována přehrazením komunikací:

v Kněžicích — pěším plukem tam umístěným,

v Brtnici — na východním břehu potoka a v lesní soutěsce N. Brtnice pěším plukem druhého sledu,

v Brtnici — na západním břehu potoka lehkým oddílem druhého sledu.

Na základě těchto úvah mohou rozkazy — vydatné velitelem 16. divise 21/5 na 22/5 — vypadat takto:

Velitelství 16. divise.
Štáb — 3 odděl.
Čj./oper.

Polná, 21/15, 21 hodin
(dvacetjedna).

Přípravný rozkaz.

1. Divise pokračuje zítra v přesunu směrem jižním.
2. Vyrazení: SPO. 16 ve 3 hod. (tři) z Vys. Studnice.
Z čáry Měšín—Zhoř: pluky 1. sledu.
I. a II./16. odd. ve 3.30 hod. (ve tři třicet).
Zbytek v 5 hod. (pět).
3. SPO. 16, p. pl. 46 a 47 dostane zvláštní rozkaz.
4. Všeob. oper. rozkaz — asi ve 23 hod.

Velitel 16. divise.

Velitelství 16. divise.
Štáb — 3. odděl.
Čj./oper.
Mapy: 1:75.000.

Polná, 21/5, 21.30 hodin
(dvacetjedna třicet).

Zvláštní rozkaz pro smíšený přezvědný oddíl.

Nepřítel utvořil dnes odpoledne předmostí přes Dyji u Znojma. Motomechanisované jednotky mohou dosáhnout 22/5 mezi 7 až 8 hod. prostoru Opatov—Heraltice. Vlastní situace podle ústního rozkazu.

SPO. 16: 1. Postoupí přes Luka—Brtnici na čáru Opatov—Heraltice—Okříšky, kterou přehradí proti motomechanisovaným jednotkám.

2. Provede přezvědy ve všeobecném směru Brtnice—Heraltice—Babice a Brtnice—Předín do prostoru Bohušovice.

3. Obstará spojení obou sousedů — podle možnosti na čáře Lešovice—Kojetice.

4. Při zásahu nepřátelské přesily pokračuje ve vyhledávání zpráv vedením ústupového boje po osách Zeletava—Brtnice a Babice—Rokytnice, kde položí úsilí. Manévr bud' veden tak, aby nepřítel nepřekročil čáru Opatov—Heraltice—Okříšky do 10 hodin.

5. Vyrazí za svítání z čáry PS.

6. Posilové prostředky:

1 aut. četa protitankových kanonů } k disp. ve 24 hod. ve V. Studnici,
1 četa I./16. oddílu }
pro obranu čáry Opatov—Okříšky zvl. zajišť. oddíl na autokoloně,
1 radiová stanice na autu, 3 motocyklisté, 3 telefonisté na motocyklu (pro připojení na permanentní síť).

7. Složení zvláštního zajišťovacího oddílu:

od I./46. prap. — $\frac{1}{2}$ p. roty, 1 pěch. dělo, 1 družstvo těžkých kulometů, 2 zákop. s nájezd. minami (5 aut) — nákladní v 1.30 hod. ve Věžníčce (prostor Opatov),
od II./47. prap. — $\frac{1}{2}$ p. roty, 1 pěch. dělo, 2 družstva těžkých kulometů, 2 zákop. s nájezd. minami (6 aut) — nákladní v 1 hod. ve Skrýšově (prostor Heraltice),
od III./47. prap. — 1 p. rota, 2 pěch. děla, 1 družstvo těžkých kulometů, 4 zákop. s nájezd. minami (9 aut) — nákladní v 1.45 hod. u křižku 300 m jižně od Dobrouťova (prostor Okříšky).
Sraz do 3 hodin ve Vys. Studnici.

8. Letec sboru shodí první zprávy na SV. SPO. 16 do 6 hodin.

PZU. v Brtnici, sběrna zpráv v Heralticích od 7 hodin.

Hlaste situaci ze 7 a 9 hodin, důležité zprávy ihned.

Dostane: SPO. 16, p. pl. 46, 47,
I./16. odd. a předn.
silniční dopravy.

Velitel 16. divise.

Velitelství 16. divise.

štáb — 3. odděl.

Čj./oper.

Mapy: 1:75.000.

Polná, 21/5 23 hodin
(dvacet tři).

Všeobecný operační rozkaz čis. 3.

I. část.

I. Všeobecná situace:

Nepřítel překročil 21/5 v 15 hodin hranice v prostoru M. Retzbach—Laa a získal předmostí na řece Dyji, kde se zastavil a je v dotyku s 2. jezd. brigádou.

Střetnutí s nepř. motorizovanými jednotkami je možné 22/5 počínaje čarou Komárovice—Radošov.

II. Úkol:

16. divise se přesune 22/5 ve směru Polná—Brtnice—Kněžice a učení se čelem valných voji na čáře Hrutov—Zašovice—Přibyslavice tak, aby se severně do této čáry mohla ubytovat anebo postoupit dále směrem jihovýchodním neb jižním.

Pásmo činnosti ohraničeno: na západě: Vel. Beranov—Ždírec (v to) —Puklice—Uhřetovice—Jestřebí—kasárna (3½ km jihozápadně od Předína) (vše mimo),

na východě: Skřýšov—Rehořov—Kamenice—Přibyslavice—Čechočovice (vše v to) —Kojetice—Lesůňky (mimo).

Sousedé postoupí současně: na západě 17. divise ve směru Jihlava—Stonařov,

na východě 4. divise dosáhne čáry Kojetice—Klučovská hora.

III. Úmysl: Chci:

1. provést pochod s jádrem na západě,

2. učení divisi v ubytovacím prostoru Luka—Komárovice—Brodce—Čichov—Panská Lhota ve dvou sledech s jádrem divise v prostoru Brtnice—Brodce—Zašovice,

3. zajistit přesun a učení v novém prostoru na okrajích lesů severně od Opatova—Heraldice a jižně od Okříšek.

IV. Provedení:

A. Tabulka pochodu a ubytování — viz přílohu 1 k všeob. oper. rozkazu čis. 3.

B. Zajištění:

A. Za pochodu:

a) SPO. 16, posílený zvláštním zajišťovacím oddílem na autech, 1 četou aut. bat. s 1 četou leh. děl., vyrazí ve 3 hod. z Vys. Studnice, postoupí ve směru Luka—Brtnice—Heraldice—Babice, provede přezvědy v pásmu divise až do prostoru Bohušovice, naváže spojení mezi SPO. VI a II. S., co možná až na čáře Lešovice—Kojetice a zdržuje nepřitele až po čáru Opatov—Heraldice—Okříšky, kterou přehradí proti motomechanizovaným jednotkám (zvláštní rozkaz).

b) Západní proud pod velením vel. divise zajištěn podle tabulky.

Střední a východní proudy se zajistí samostatně.

c) KOPL. a OPÚV. zařídí velitelé proudů; u západního proudu v předvoji p. pl. 46, ve valném voji od p. pl. 48. V prostoru Komárovice—Svatoslav k dispozici předvoji 2 nákladní auta, valnému voji 4 nákladní auta.

Div. KOPL. jede s předvojem západního proudu do Luka, kde chrání přechod Jihlavy západním proudem a službami.

B. Za ubytování:

a) Přední stráž s pásmem odporu na čáře: 611—628—654—548—611—516—503.

Západní úsek: I./46. prapor, 2 žen. čety, podpora II./16. odd. pod velením vel. praporu přehradí směr Opatov—Kněžice.

Východní úsek: II. a III./47. prap., 2 žen. čety, podpora I./16. odd. pod velením vel. p. pl. 47, přehradí směry Heraldice—Brtnice, z Okříšky na Brtnici a Čichov.

Rozhraní: Průsek 658—667 (pro západní úsek).

Úkol: Brání se na místě do příchodu valných sil.

b) OPL. a OPÚV. zařídí velitelé ubytovacích prostorů.

Proti ÚV. přehradí komunikace v Kněžicích p. pl. 46, v Brtnici na východním břehu potoka a v lesní soutěsce N. Brtnice p. pl. 48, v Brtnici na záp. břehu potoka III./16. odd.

Div. KOPL. chrání ubytovací prostor v Brtnici.

Tabulka pochodu a ubytování.

Označení proudu	Sestava proudu	Velitel	Cesta	Průchodiště	Hodina průchodu	Ubytovací prostor	Poznámka	
západní	I./46. prap. 2 žen. čety III./46. prap. II./16. odd.	předvoj pěši pl. 46	Polná—Věžnička—Rytířsko— Kozlov—Luka—Komárovice— Brtnice—Brodce neb N. Brtnice. Děl. val. voje použije silnice Polná—Lipina—Jamné—Ry- tířsko za východním proudem.	Rytířsko	03.45 hod. (tři hod. čtyřicet pět)	Brodce—Hrutov— Kněžice 1 prapor na PS.	V ubytovacích prostorech jednotky odpočívají v osadách anebo lesích u komunikace a jsou v pohotovosti k dalšímu postupu nejdéle 2 hod. po ukončení pochodu. Připraví ubytování, které se provede jen na zvláštní rozkaz.	
	II./46. prap.	valný voj			pěši pl. 48	05.15 hod. (pět hod. patnáct)		Brtnice—Rychlov— Radonín—N. Brtni- ce (v Brtnici vel. p. pl. 48, III./48., III./16. odd., odd. 116)
	III./16. odd. I. a II./48. prap. odd. 116 III./48. prap.							
střední	II./47. prap.	vel. prap.	Lipina—Rybné—Bitovčice— Přímělkov—Panská Lhota— Radonín—Zašovice—Heraldice.	křižovat- ka silnic 800 m jižně od Lipinova	03.30 hod. (tři třicet)	Zašovice—Dv. Hyn- kov 2 prap. na PS.		
východní	p. pl. 47 (bez II./47. prap.) 2 žen. čety I./16. odd.	p. pl. 47	Lipina—Rybné—Věžnice—Ka- menice—Radošov—Chlum— Čichov, pak Zašovice neb Okříšky.		03.45 hod. (tři čtyři- cetpět)			

C. Přistřetnutí

s nepřítelem za pochodu chci zastavit postup nepřítele postupně na čarách Katova hora—Radošov, Šuberský vrch—Malín 633—Chlum, Brodce—Salátův kopec—Přibyslavice a v dalším útočit s hlavním náporům všeobecně na směr Komárovice—Salátův kopec.

Západní proud podle mých rozkazů.

Východní proud chrání bok II. S. a zmocní se prostoru Okříšky.

Střední proud udržuje spojení mezi západním a východním proudem a připojí se k hlavnímu náporu, vedenému západním proudem.

V. Spojení:

a) taktické: mezi proudy a k sousedům na příčných cestách jezdci a cyklisty.

Východní proud — s valnými voji a předvoji 4. divise.

Střední proud s vých. a záp. proudem.

Západní proud (předvoj) — se 17. divisi, styč. oddílem v síle 1 čety v prostoru Uhřetov a Jestřeb.

b) SV. 16. divise — permanence v Polné do 10 hod.

Osa přemístění: za předvojem západního proudu.

PZÚ. v Brtnici, sběrna zpráv v Heralticích od 7 hod.

SV. útvarů s proudy podle tabulky.

Dostanou:

Za správnost

náč. štábu

.....

Velitel 16. divise

gen. X. v. r.